

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Forretningsfører Sparekasseb. Ridder
Trykt i Allinge Rogtrykkeri.

Avertissementsprisen er pr. Pettitline
for Inserater paa Forsiden 15 Øre.
Almindelige Annønceer 1. Gang 10 Øre
etterfølgende Gange 5 Øre.

Nr. 123

Fredag den 11. Februar 1916

4de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 200 Exempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvårligt.

Hammershus.

—o—
VI.
Bispefejden.

Skønt Kongen havde set sig nød-
saget til at frigive Bispen, fortsatte
denne allsaa Fjendtlighederne mod
Kongehuset, og der sendtes derfor
lange Klager og Besværinger med
tilbud til Paven, hvori berettedes om
Bispens og hans Allieredes (Vender-
nes) Plyndringstogter og Grusom-
heder, særlig under Erobringen af
Bornholm. Pave Urban, der havde
anmodet Fyrst Jaromar om at udfri
Bispen af Fængslet, og saaledes
føjte sin Samvittighed tyngtet, tilskrev
nu Bispen og bebrejdede ham hans
onde Gerninger, og særlig „at han
havde tilskyndet Fyrst Jaromar og
sin Broder Anders Erlandsen til at
foretage slige onde Gerninger mod
Kongens Folk paa Bornholm, øde-
lægge Fæstningen og Slottet siden
indtaget og besiddet.“

Pave Urban døde imidlertid, og
hans Efterfølger gav Ærkebispens
Udsending Medhold. Bispen vilde
derfor ikke falde til Føje, og Striden
vedvarede fremdeles.

Endelig i Aaret 1265 lykkedes det
Kong Erik Glippings Folk at ind-
tage Hammershus, og hele Born-
holm kom atter i Kongens Besid-
delse. Bispen rejste nu selv til Rom
for at klage til Paven, og ogsaa
Enkedronningen rejste derved, for
at forsvare Kongen. Efter mange
langvarige Forhandlinger sluttedes
endelig 1273 i Lyon i Frankrig et
for Kongens Sag meget ydmygende
Forlig, ifølge hvilket bl. a. Ham-
mershus og Øens 3 Herreder 1276
gaves tilbage til Ærkebispesædet i
Lund.

Den stridbare Ærkebisp overlevede
dog ikke sin Sejrr. Han havde bragt
mange Ulykker over sit Fædreland,
i Særdeleshed over Bornholm, og
til hans og Broderens Minde knyttes
kun Erindringer om Kamp og Strid,
Blodsudgydelser og andre Rædsler.

De to efterfølgende Ærkebisper
havde nok at gøre med at hele de
Skader, den langvarige Fejde havde
forvoldt, men i Aaret 1290 blev Jens
Grand Ærkebisp, og han var maa-
ske værre end nogen af hans For-
gængere.

Under Erik Menveds Kamp imod
de fredløse Erik Glippings Mordere,
fandt disse Sløtte og Tilflugt hos
Bispen, og Tid efter anden fandt
flere af disse et sikkert Tilflugts-
sted paa Bispens Borg Hammershus, der
eller de mange bitre Fejder efter-
haanden var udbedret og gjort næ-
sten uindtagelig. Ogsaa Jens Grand
blev som bekendt fængslet; men
efter i nogen Tid at have hensiddet
i haardt Fangenskab, undslap han
og flygtede til Hammershus, hvor-
fra han senere drog til Rom, for at
klage til Paven. 1301 menes han
at være vendt tilbage til Bornholm,
hvor han dog efterhaanden gjorde
sig saa forhadet af Befolkningen, at
han maatte forlade Øen og Riget.
1303 blev Jens Grand fjernet fra
Ærkesædet i Lund, og 7 Aar efter
blev han Ærkebisp i Bremen, hvor-
fra han lige til sin Død førte en
bitter Fejde mod Kongemagten.

1303 blev en pavelig Legat, Isar-
nus, Ærkebisp i Lund, og omtrent
samtidig gav Kong Erik Menved nu
ogsaa det 4de af Bornholms Herre-
der, Vester-Herred til Ærkebispes-
tolen; men da det viste sig, at dette
var pantsat til Drost Uffe Nielsøns
Arvinger, og da Kongen næppe
kunde indløse Pantet, maatte der
træffes en anden Ordning. Ærke-
bispen fik derfor i Stedet for det
bornholmske Herred Vermundshøj-
herred i Skaane, og Rønne Herred
slap saaledes dengang for at komme
ind under Bispevælden.

I de 7 Aar, Isarnus sad ved Sæ-
det, synes der at have været Ro paa
Bornholm; men saa kom Esger Jul
og med ham mørke og tunge Tider.
Baade han og den Lensmand, han
paa sine Vegne lod styre Hammers-
hus med tilliggende Herreder, var
lumske og fjendtlige mod Kongehu-
set, og paa Hammershus fandt de
Fredløse fremdeles et trygt Tilflugts-
sted. Kongen protesterede herimod,
samt forlangte, at den Mand, som
af Ærkebispens ansattes til Lensmand
paa Bornholm, ikke maatte være en
Kongen mistænkelig Person. Ærke-
bispen indvilligede ogsaa heri, og
1316 syntes endelig denne Sag bi-
lagt.

Det viste sig dog meget snart, at
Indrømmelsen kun havde været paa
Skramt, og 1319 sendte Kongen
derfor sin Marsk, Ludvig Albrektsen,
til Bornholm med Krigsfolk. Disse
tvang snart Ærkebispens Folk til at
overgive Slottet, som nu toges i Be-
siddelse af Kongens Folk.

Samtidig hermed, Kristi Himmel-
fartsdag 1319, overgav Bornholmerne
ved et paa Latin skrevet Brev Øen
til Kongen. I samme Brev beklag-
ede de sig bittert over den ulide-
lige Uret, nogle af dem havde lidt
af Ærkebispens Folk. Ærkebispens
selv var rejst ud af Riget, men kom
tilbage fra Rom 1321, og derefter
sluttedes i Roskilde et Forlig mel-
lem ham og Kristoffer den 2den,
ifølge hvilket Hammershus med de
tre Herreder atter skulde tilbagegives
Ærkesædet paa visse Betingelser.

Forliget blev dog ikke holdt fra

Bispens Side, og Domkapitlet i Lund
nægtede at udbetale de 5000 Mark
Sølv, der var fastsat. Og saa be-
gyndtes der forfra igen.

Kongen sendte sin Marsk, Peder
Vendelboe, med Krigsfolk til Born-
holm: men Bispens Folk havde be-
fæstet Hammershus saa godt, at
Borgen kunde udholde en 16 Maa-
neders Belejring, inden den 1325
maatte overgive sig. Faa Aar efter,
da Carl „den røde“ havde afløst
Esger Jul som Ærkebisp, afstodes
Hammershus atter til Bispen.

Vester Herred, der i sin Tid var
afstaaet til Hertug Witslaf af Rygen
og af denne solgt til Drost Uffes
Fader, (var senere ved en 12 Mands
Dom i Helsingborg overgaaet til
hans Søn, Johan Uffesen som lov-
lig Arv), solgtes nu af den sidste
Uffe til Ærkebisp Carl for 1000 Rdl.
„nye schaanche Penge“. Hele Born-
holm var nu paa lovlig Maade kom-
men under Bispesædet, og i denne
ellers saa lovløse Tid fra 1332—40
styrede Ærkebisperne Øen, uden at
nogen forsøgte at gøre dem Besid-
delsen stridig.

Først da Valdemar Atterdag be-
gyndte at samle det adspaltede Rige,
fik han ogsaa, om end for kort Tid
Bornholm under Kronen. Hvad en-
ten dette skete ved Magt eller List,
indsaa Kongen, der ansaa det for
fordelagtigst at slaa sig godt med
Gejstligheden, at det var klostret at
give dem Øen tilbage; men sikrede
sig dog, at Ærkebispens og hans
Efterfølgere skulde tilbagelevere den
„med Vaaben og Værg og hvad
andet som dertil hører, ligesom Hr.
Jacob Splid (Kongens Lensmand) nu
paa Kongens Vegne leverede ham
det — at Kongens Ret ej i mindste
Maade skulde formindskes“.

Man skimter gemmen disse Be-
tingelser Kong Valdemars kendte
Statsmandssnille, men Kongen be-
nyttede sig dog ikke heraf, og Øen
forblev nu i henved 200 Aar under
Bispesædet.

De paa 1200.

—o—
Hvorledes en Hustru faar det
til at løbe rundt.

En Tjenestemands Hustru skriver
i „Politiken“:

Min Mand har nu i 3 Aar været
paa den lille Løn af 1200 Kr. aar-
lig.

Vi har tre raske Dreng, der spi-
ser godt, Gudske lov, men Læserne
kan tro, det ingen let Sag er for os
at give vore Børn god, nærende
Kost, en god Opdragelse og tillige
Klæder af en lille Løn.

Af de 1200 Kr. gaar de 450 Kr.
til Husleje, Gas, Skat og Belysning;
tilbage er 650 Kr. til Kost, Vask,
Fodtøj, Klæder, Blade, Sygekasse
osv. Det „Væsen“, hvor min Mand
er ansat, giver kun Manden fri Læge
og Medicin. Naar man saa som vi
faar en Del Sygdom, tager det et
slem Skub i Budgettet.

Min ældste Søn gaar i Skole, den
næstældste i Børnehaven. Begge skal
de have 4 halve Stykker Rugbrød
med Kartofler eller Dadler eller Fi-
gen med som Skolemad. Desværre
kan vi ikke undvære Kødspise, men
saa indretter jeg mig paa følgende
Maade.

Om Morgenens faar Børnene hver
en stor Kop varm Mælk med Rug-
brød til, min Mand og jeg en Kop
Kaffe, ogsaa med Rugbrød til.

Middag Kl. 1 1/2; da faar vi hver
Dag enten Vandgrød, Øllebrød, Væl-
linger af alle Slags og gode søde
Supper; saa køber jeg gerne om
Lørdagen et lille Stykke Flæsk (Kar-
bonadestykket med Spækken ved) til
2 1/2 Kr., deraf har jeg Middag til
hele Ugen. En lille bitte Steg om
Søndagen, Mandag Sauce opvar-
met til Kartofler, Tirsdag Frikadel-
ler, Onsdag Kødmand, Torsdag stegt
Flæsk, som Bøf, Fredag paneret
Flæsk, Lørdag faar vi kun en Ret,
og da gerne Øllebrød.

Til Aften faar vi Fedtebrød af
Fedtet fra Flæsken og en Kop Te
med hjemmebagt Franskbrød til.

Eftermiddagste eller Kaffe har vi
nu maattet vænne os til at undvære,
dog Søndag undtagen, det er en
hel Fstedag.

Saaledes maa vi med de smaa
Lønninger klare os, og endda bliver
der en fortvilet Post til Fodtøj til
Drengene, selv om min Mand selv
forsaaer Hverdagsfodtøjet. — Mine
Drenges Klæder syr jeg af min Mands
aflagte Uniformsfrakke og Benklæ-
der.

Krigens stumme Martyrer.

—o—
Det er Hesten, den trofaste, stum-
me Kammerat, det er Krigens sande
Martyr, hedder det i en Artikel i
„Neues Wiener Journal“, der særlig
omhandler Trænhestenes Lidelser.
De falder i tusindvis, og til sidste
Minut opfylder de deres Pligter!

Tilførsel af Ammunition og Pro-
viant — i disse Ord ligger Trænets
store Betydning. Det er en Kæmpe-
opgave, Trænet har: at holde Mil-
lioner af Soldater kampdygtige. En
stor Mængde Heste er her medvir-
kende, og ligesom Menneskene er
de revne bort fra deres fredelige
Tilværelse og ud til Feltlivets Stra-
badser.

Ved vor Afdeling fandtes et stort
Antal østrigske Bønderheste. Det
var kraftige Dyr med milde, godmo-
dige Øjne; de var vant til en god
og regelmæssig Staldpleje, og maa-
ske havde de været hele Bondegaa-
dens Yndlinge, vant til at blive kæ-
tegnede af Børnene og Tjenestekar-
lene. Saa kommer Hesten ud i Fel-
ten, hyppig efter en lang og an-
strængende Jernbanerejse. Den haar-
de Tjeneste begynder og fortsættes
uafbrudt Dag og Nat. Nogen re-
gelmæssig Fodring finder ikke Sted,
og Stalde forekommer ikke. Ad
bundløse Veje, gennem Floder af
Ler og Snavs, maa de slæbe sig

frem, ofte 50—60 Timer i Træk
uden et Øjebliks Hvile, oven i Kø-
bet med tunge Læs, som bliver dob-
belt tunge paa Grund af Vejenes
usle Tilstand. Og Hesten kan ikke
klage — den er jo et stumt Væsen.

Ikke sjældent hænder det, at en
Hest forsvinder i Lerjorden. Man
forsøger at trække den op ved at
lægge Tømmer om Halsen paa den
og spænde en anden Hest for. Men
det lykkedes ikke altid — og saa er
der ikke andet at gøre end at skyde
Dyret. Eller ogsaa styrter en Hest
om paa Vejen og maa lades tilbage,
mens vi fortsætter Marschen. Maa-
ske kommer en anden Vogn og kø-
rer den over. Kun en Hest!

Vinteren kom, den frygtelige Vin-
ter i Karpaterne. Ingen Stald, intet
Tag over Hovedet for Hestene. Stad-
dig paa Benene — Jorden dækket
af Sne eller dybt Pløje, som umu-
liggjorde Hvile. Flere Maaneder
i Træk maatte de arme Dyr færdes
ude i det fri. Og Døden gjorde et
rigt Bytte blandt dem. Jeg har set
Kuske, der græd over deres faldne
Heste, kastede deres egne Tæpper
over dem og delte deres Brød med
dem. Ikke sjældent er det hænder,
at en Kuske har risikeret sit Liv el-
ler sin Frihed for at skaffe Mad til
sin Hest. Mange Kuske har haft
Hesten med sig hjemme fra. Jeg
har hørt dem tale med Dyrene som
med Mennesker om Hjemmet og
den rolige, velsignede Fredens Tid.
Dagen efter er Hesten maaske ble-
ven sønderrevet af en Granat, druk-
net i Leret eller død af Udmattelse.

Disse store, prægtige Heste med
de milde Øjne! Et Saar paa Benet
var nok til at dømme dem til Døden.
Snavset aad ind, nogen Pleje var
ikke tænkelig, og der indtraadte
Blodforgiftning. Mange døde ogsaa
af Lungebetændelse.

Trods de frygtelige Forhold gjorde
det os ondt, naar vi var nødt til
at skyde et eller flere af Dyrene.
Og det var ubeskriveligt tungt at
maatte lade en firbenet Kammerat
tilbage, fordi den ikke orkede mere.

I de frygtelige Dage, da Mand-
skabet søgte en Smule Beskyttelse
mod Kulden i de ødelagte Landsbyer,
maatte Hestene blive tilbage ude
paa Marken. Vi gik forbi dem og
var ude af os selv af Medlidenhed,
men vi kunde ikke hjælpe dem.

I Karpaterne havde vi med os en
Hingst, som var aldeles udmattet,
men vi kunde ikke bære det over
vort Hjerter at skyde den. Saa snart
vi holdt Rast efter en flere Dages
Marsch, lagde Dyret sig ned, død-
træt, og syntes at samle Kræfter,
men kunde næppe æde det Hø, vi
gav den. Ved Afmarschen rejste
Hesten sig og fulgte os, vaklende
af Træthed, til vi den 4de Dag ind-
saa, at vi maatte gøre Ende paa Dy-
rets Lidelser. At frelse dens Liv var
umuligt; men det kneb haardt at
finde nogen, der vilde skyde den
stakkels trofaste Hest, der havde
været pligtfuld til det sidste.

Resterne fra Udsalgene.

—o—

Som en frisk Blæst kommer i det ny Aars første Maaneder de større eller mindre Udsalg, der resolut fejer ud, hvad der maatte være til overs fra i Fjor; hvor skulde man ellers faa Plads til de Nyheder, der trods Krigens Standsninger, Mangel paa Materiale o. m. a. nok vil lykkes Moden at skaffe frem?

En saadan Fejning har ikke alene sine gode Sider for de handlende; men ogsaa for de Kunder, der med Omtanke og klart Hoved forstaaer at holde sig fra den lokkende Luksus til Fordel for de praktisk anvendelige Ting. Mange Husmødre lægger hele Aarsbudgettet for deres Garderobes og Husets Fornylse med disse aarlige Oprømningsudsalg for Øje, opsættende at købe netop til dette Tidspunkt, hvor man uden for den egentlige Sæson kan fange til latterlig lave Priser, hvad man i Sæsonen ikke turde nærme sig.

At man ofte paa den Maade for en Slik kan komplettere Husets Beholdning af Dækketøj og Lærred, ved vel enhver, ligesom at Korsetter, Linned, hvide Skjorter o. a., der kan være let smusket fra Vinduesudstillingerne, er meget fordelagtigt at slaa ned paa; men ogsaa Kjoler og Bluser, baade til Børn og voksne, kan med Held sættes sammen af Rester, specielt i Aar, hvor netop forskellige Stoffer blandes mere sammen end nogen Sinde før.

W

Landmandsliv.

—o—

En ganske mærkværdig Januar Maaned har vi hidtil haft. Der er jo ellers et gammelt Ord, der siger, og som Regel med Rette, at naar Dagene længes, Vinteren strænges, men det passede paa ingen Maade i de første 14 Dage efter Nytaar. Det var snarere, som om de to gamle romerske Navnefædre til den første og den tredje Maaned, Hr. Janus og Hr. Mars havde foretaget en lille Byttehandel, saa Krigsguden, der jo egentlig oprindelig, i Tidens Morgen, før Romernes Forfædre var saa krigslystne, var en Slags Agrargud, der skulde sørge for, at Sæden groede godt paa Marken, og Kvæget trivedes vel i Stalden, havde overtaget den dobbeltansigtede Hr. Overgud Janus' Maaned, thi Regnen vællede ned næsten hver anden Dag, og Kvikølvstod højt i Glasset, Anemonerne i Skovbunden, og Stikkelsbærbusken ved den søndre Gavl fik Foraarsfornemmelse og begyndte at kigge frem med grønne forbavsede Spirer.

Men det var jo Narreværk allsammen, kun en lille Nytaarsspøg, som de to gamle pensionerede Esguder havde faaet Tilladelse til at lave. Det kunne jo ingen Fortræd gøre, kun spare lidt paa de dyre, dyre Kul i Fattigmands Stue og hjælpe Efternølere, og dem er der mange af i Aar. Ganske vist, Dagen er ikke lang — man staar sig bedst ved at tage Frokosten før man drager til Marks med Hestene og saa drive paa fra 7—12 og fra 1—4 a 5 ligesom Vejret nu er lyst til. Det er jo ikke just appetitvækkende, hverken for Kuske og Heste, at tage sit Foder paa aaben Mark i Regn og Storm, selv om man synes, at Vejret minder om Martsmaanedvejr.

„Ja, nu er det Landmandens gode Tid“, siger Københavnerne. „Nu har han ikke andet at bestille end at sidde ved sin Kakkellovn og ryge sin Pibe eller muligvis endog en Cigar til forhøjet Pris og saa engang imellem sende et Læs „et eller andet“ afsted, og faa en tyk Konvolut fuld af Penge sendende til Gængæld.

Nej saa let er det nu ikke at være

Landmand! Ganske vist — Arbejdstiden er jo knap saa lang som i Sommerdagene, hvor Landmanden og Solen kappes om at komme først op — men alt Arbejde falder langt besærligere og langt mere trælsomt, naar man stadig skal og rode i Mørke. Det er ikke saa let at holde „Orden paa Grejerne“, og det er vanskeligere at faa udført Arbejderne ordentligt og akkurat. Og der er nu alligevel ikke saa lidt, der skal udføres i den korte halvmørke Arbejdstid. Det er navnlig Kreaturerne der lægger Beslag paa ens Tid og og Opmærksomhed. En god og omhyggelig Pleje spiller jo en overordentlig Rolle, og der findes ikke stort finere Termometer paa en Kvægbesætnings Velbefindende end Mælkevægten. En Uregelmæssighed i Pasning eller Fodring skal hurtigt give Udslag, og dertil kommer at en eventuel Nedgang i Mælkeudbyttet ikke saa let bringes i Orden igen. Der kan gaa flere Dage, før de gamle Forhold atter indtræder.

Og der skulde gerne passes paa for at skaffe den fornødne Balance mellem Indtægt og Udgift i Kostalden. Det er nu ikke saa helt let;

Vor trofaste Medarbejder, Hr. Chr. Jørgensen har beredvilligt udarbejdet en Ieftællig Artikel-Serie om Bornholms Granit, der paabegyndes i dette Nr. og sikkert vil interessere vore mere eller mindre Granit-kyndige Læsere.

Bornholms Granit

—o—

I.

Granitens Oprindelse, Forekomst og Anvendelse.

Graniten paa Bornholm stammer fra Jordens allerældste Periode, den fjærne og store Urtid, der tillige med den fjærneste Oldtid, den saakaldte Algonkin-Periode efter den moderne Geologis Beregninger har udgjort Halvdelen af den Tid, der er forløbet siden Jordens „Skabelse“ o: Størkning fra Dampform gennem flydende til fast Tilstand.

De Stenarter, der har deres Oprindelse i den ældste Urtid, er eruptive o: dannet ved Størkning af flydende Masser. En saadan Størkning kender vi fra Vulkanernes Virksomhed, ved hvilken Basalt, den glasagtige Obsidian og Pimpsten dannes.

Den ældste Urtid har været en bevæget Tid, idet man maa antage, at hele Jordoverfladen har været i Oprør. De Vanddampe, der som Skylag har omgivet Jorden, har fortættet sig og er falden ned paa den endnu tynde Jordskorpe. Naar denne da ved Størkningen har slaaet Revner, har Vandet fremkaldt en rig vulkansk Virksomhed, den flydende Masse indefra er trængt ud og stivnet i Gange eller i Lag.

Der findes adskillige Forhold, der tyder paa, at noget af Graniten først er størknet under Tryk af overliggende Masser, bl. a. Stribningen i en Del af Bornholms Granit. Dette viser igen, at Graniten paa Born-

for skal man op paa 26—27 Øre pr. kg. til Kagerne, og Smørret holder sig under 140, saa tror jeg hellere, man maa en kvitte 30—40 Øre paa Smørprisen og have Kagerne paa en nogenlunde rimelig gammel-dags Pris af 7 a 8 Øre pr. Pund.

Mælkeproduktionen kan man for Tiden ikke kalde særlig rentabel og Flæskeproduktionen er heller ikke, saafremt Høsten er opfordret, ret morsom, naar Majsens koster lige saa meget som Kagerne — ganske vist, man har jo Mælken og Kartoflerne, og af disse sidste bliver der i Aar fodret meget store Partier op. Kogere købes og opstilles rundt omkring i smaa og store Landbrug — og det skal slet ikke undre mig saafremt der henimod Foraarstid kommer et Forbud mod Opfodring af Kartofler til Kreaturer.

— Ja, vi har jo den skummede Mælk til Svinene, men den kunde jo nok udnyttes paa en lidt mere fordelagtig Maade ved at omdannes til Ost, som Tilfældet nu er paa Mejerier, hvor den afregnes med 5 Øre pr. kg. Den Pris kan vist hverken Kalve eller Svin belale for den.

x

holm har været overlejret af andre Lag af nyere Dato. At dette virkelig har været Tilfældet ser man af Sandstensgangene, der findes forskellige Steder — de største og smukkeste ved Listed. Disse Sandstensgange er alt hvad der er tilbage af en Række Dannelser fra den ældste Oldtid eller yngste Urtid, ældre end Nexø-Sandstenen. Sandet har bundfældet sig i Klippekløfter og er hærdnet til Sandsten: men medens Istidens mægtige Bræer har fjærnet alt det øvrige, har de ikke kunnet fjærne det, der havde bundfældet sig i Revner og Sprækker.

Graniten bestaar af tre skarpt adskilte Mineraler: Feldspat, Kvarts og Glimmer.

Feldspat er Hovedbestanddelen. Det er et i Almindelighed blegt rød-gult Mineral, i ren Tilstand hvidt. Det spalter med blanke Brudflader til to Sider. Kvarts, den velkendte hvide „Ildsten“, bestaar af Kiselite og har samme Sammensætning som Flint, men er dannet under væsentlig andre Forhold. Glimmer er det mørke Mineral, som bruges som „Marietas“ i Kakkellovne og Lamper. Disse tre Bestanddele i Graniten kan i Almindelighed skælnes ganske tydeligt med det blotte Øje. De er de almindeligst forekommende Mineraler i Graniten, men der findes ogsaa andre, saaledes Granat ved Sjølembrosen, Blyglans ved Bakkeløkken og andre Steder.

Disse Mineralers forskellige Blandingsforhold er det, der gør, at Graniten ikke allevegne ser ens ud. Alene her paa Bornholm findes mange Varieteter, ja for saa vidt som Bestanddelene aldrig er tilstede i nøjagtigt samme Forhold kan man godt sige, at Graniten ikke er ens to Steder.

Man maa antage, at Graniten som en Skal omslutter hele Jorden, saa

af den alle Vegne findes under de allejrede (sedimentære) Dannelser. Disse yngre Dannelser dækker imidlertid Grundtjældet paa de fleste Steder. Den nordlige Halvkugle har kun tre store Omraader, hvor Grundtjældet træder frem i Jordoverfladen, og disse tre Omraader danner oven i Købet et sammenhængende Bælte: Den skandinaviske Halvø med Finland og Bornholm, Grønland og det nordøstlige Kanada (Egnen omkring Baffinsbugten).

De forskellige Granitvarietetets Udbredelse paa Bornholm ses af nedenstaaende Kortskitse, til Orientering findes ved Siden af et Kort over Lokaliteterne.

Hovedvarietetet er den sribede Granit, der omfatter flere Afskygninger over Midtbornholm. De andre Varieteter, undtagen Rønne-Graniten, er i Grunden kun at betragte som Undervarieteter af den sribede.

Stribningen er fremkommet ved, at Glimmerkornene paa Grund af stærkt Tryk er blevet flade og har lejet sig vandret. Den er af geologiske Forfattere i ældre Tid kaldet Gneis, men den maa ikke forveksles med denne Stenart. Forskellen er, at Graniten, den sribede iberegnet, er dannet ved Størkning af flydende Masser (eruptiv), medens Gneisen er dannet ved Bundfældning af Slam i Vand (sedimentær).

En mindre tydeligt sribet Afart er Vang-Graniten, der strækker sig i et Bælte nord for den sribede. Den er blaag og fast, omend ret grovkornet. Det er den der brydes i Klondyke, syd for Vang, — desuden brydes den i Storedal og ved Bakkemøllen.

Nord for denne Varietet findes den mere finhornede røde Hammer-Granit, der endnu bedre end Vang-Graniten egner sig til teknisk Brug, og derfor brydes i stor Siil.

Paa Østkysten, fra Listed til lidt nord for Nexø, findes Svaneke-Graniten. Den er grovkornet og fuld af smaa Sprækker, saa den egner sig ikke til at brydes.

Mod Syd bliver denne Granitart endnu løsere og mere sammenhængende — den saakaldte Aarsdale-Granit. Denne Afart er stærkt Grusdannende (det bekendte Aarsdalegrus).

(Forts.).

Tre Nætter.

—o—

Af Aage From-Petersen.

—

Det suser saa forunderligt ind i mit Sind — sære Minder bærer mig imod. Der vugges sølsomt Dult i den vege Nattevind og der, hvor Solen sank, driver Blod.

Saa skal jeg da atter se min Barnoms Egn og vandre i min Barnoms Nætter — de sorte Efteraarsnætter i mørke, uhyggelige Skove. Og i Skovens dystre Susen skal jeg høre hine sølsomme Sagn, som blev mig fortalt som Barn — Sagn der er født af Mørkerædsel i sorte, ensomme Skove.

* * *

I.

Vinden rusker og raser i det store Kastanjetræ ved Møllerhuset. Vandet driver brusende Møllehjulet rundt

og Flager af Skum piskes op i Luftten. Det gamle Tømmeværk knirker og knager ulandseligt. Vindtrækket laar Lygteflammen til at flakke og blafre.

Frem og tilbage paa Loftet gaar Mølleren.

En stor, bred Ka'l er han, og hans Øjne er mørke, hans Skæg sort, men hans Kind og Paude er furet af dybe Rynker. Og Iaften er de dybere end ellers.

„Den Satans Knægt — jeg skal vride Halsen om paa ham“.

Og derpaa kommer det langsomt — ligesom hivende:

„Aa, det er da ogsaa — — —“

Og saa begynder han igen at gruble — og vandre, og gruble:

— — —

Det er den gamle Historie, som er sunget og skrevet saa mange Gange — Historien om Faderens Vilje, der krydses af en fast og sejg Pigevilje. Faderen med Pengene og Datteren med Ungdommens Krav paa Lykken.

Nat efter Nat har han malet — Aar ud og Aar ind i de mørke Efteraarsnætter, naar Strømmen svulmede i Aaen. Han havde malet Korn til Penge, Penge, Penge — Griskhedens Dæmon havde Tag i ham. „Guld, vægligt Guld“, syntes han, han kunde høre Hjulenes Tænder knage hver Nat, naar han vandrede og grublede — frem og tilbage paa Mølleloftet.

Og nu — — — hvorfor skulde dette ske — hvorfor skulde en anden have hans Penge — hans kære Penge?

„Den Satans Knægt — jeg skal klippe Vingerne paa ham — den —“ mumlede han. Aa, han ønskede ligefrem at han, der vilde tage hans Datter og alle hans Penge, hans kære Penge, ikke var til —!

Han hældte en Sæk Korn i Kværntraktelen og begyndte igen sin stadige Vandring — frem og tilbage, og frem igen — ud i eet.

Stormen piskede Draaberne mod de smaa blindfattede Ruder, og Kastanjetræets Grene knagede. Hørte han ikke en Lyd gennem Efteraarsnattens Larm? Jo — Stuehusdøren knirkede. Han lukkede den øverste Halvdør op og saa ud i Mørket. — Al Regnen og Blæsten og Uhyggen kom væltende ham i Møde. Jo — ovre ved Stuehusets Gavl stod en hvid Skikkelse — han saa den forsvinde om Hjørnet. Det var Kristine — det kunde ikke være andre. Lanimet af Raseri stirrede han ud i Mørket; saa vendte han sig for at standse Møllen, men Blæsten havde slukket Lygten. Han famlede sig frem i Mørke og fik Møllen standset.

Saa var alt Tavshed og Mørke. Han hørte kun Vindens Brus og en gisten Vejrhanes Skrigen. Men i hans Sind laa en Rædsel for Tomheden — Møllen malede jo ikke Guld mere. Hvis han ikke fik flere Penge vilde han dø. Han havde glemt Stigbordet — Vandet pressede paa — nej, Møllen maatte gaa. Han satte den igang igen og følte det som et Lettelsens Øjeblik, da han atter hørte den vanle Lyd.

Men den Knægt —!

Han tændte Lygten og begyndte at vandre igen — men Tankerne lod ham ikke i Ro. Han var deres Bold — de kastede ham fra Yderlighed til Yderlighed. — Og saa hørte han igen Stuehusdøren knirke.

En sølsomt Lyst og et sølsomt Had vældede op i ham. Han krøb ned i Rummet over Slusen — ud under Væggen og ud paa det lille Gangbrædt, der førte over Strømfaldet.

Ja, der kom han gaende, Fjenden, som han hadede med sit Hjertes levende Had. Men da han betraadte Broen, blev han grebet i Benene og revet ned i Strømfaldet, ind i Slusen, hen mod Hjulet. Der

lød et vildt Skrig i Natten — og saa brusede Vandet frem og vaskede Blødet af Hjulskovlene og Blæsten vejrede Skriget bort i Skoven.

— Saa gik Mølleren frem og tilbage paa Mølleloftet medens Hjulene knagende talte deres Sprog. Et hæsligt Smil krusede hans Læber. — Regnen piskede strid mod Blyruderne.

Og uden for ruskede Blæsten i Træet — men ned ad Aaen drev et blodigt, knust Lig i den sorte Efteraarsnat.

(Forts.)

Gudstjenester og Møder.

—o—

Søndag d. 13. Februar
Ols Kirke Kl. 9½ Skrm. Kl. 9
Allinge K. Kl. 6 — — 5½
I Tejn Missionshus taler Sekretær Nielsen Kl. 6. (Ungdomsmøde).
Fra 14.—19. Februar Møde i Allinge Kirke hver Aften Kl. 8. (Se Annoncen).

Evan. luth. Missionsforening Allinge Kl. 3½. M. Kofod.

Rutsker Missionshus Kl. 3. Forsamling.

Skovauktion i Olsker.

Fredag den 18. ds., Form. Kl. 10 afholdes efter Ejerens, Begæring offentlig Auktion i den Gelius Lind i Allinge tilhørende Skovlod i Olsker over ca. 150 Bud Klods og Rafter, ca. 50 Bud Udhug og ca. 100 Bud Kvas, alt af Birk.

Mødested ved Pensionatet Skovbo. By- og Herredsfogedkontoret i Hasle, den 16. Febr. 1916.

Borgen.

Auktion i Allinge.

Mandag den 14. ds., Eftm. Kl. 1 afholdes efter Begæring af Manufakturhandler C. P. Pedersen og Cyklehandler H. C. Mortensen offentlig Auktion paa Hotel »Allinge«s Sal over et Parti Herreklædninger, Stortrøjer, Arbejdsbenklæder, Bluser, Skjorter, 600 Meter Twistlærred, Dowlas, Bomuldstøj, Klædevarer og Hvergarn, Trikolage m. v. samt over 10 Stk. brugte Herre- og Dame-Cykler, 2 nye do., 1 Barnevogn, 2 Gasovne, 1 brugt Symaskine, 6 Stole, 1 Petroleumsovn, 1 Butikslampe, 1 Sofabænk, 2 Stk. Fjeder-vogne, 1 fast Vogn m. v.

— Som Appendiks bortisælges 1 Spisestuemøblement, bestaaende af 1 Buffet med Spejl, 1 Spisebord med Plader, 5 Stole, 1 Skrivebord, 1 Barnevogn, 1 Kurvevogn, 1 Jernsæng m. v. samt et Parti Foraars-halm.

By- og Herredskontoret i Hasle den 7. Februar 1916.

Borgen.

By- og Herredsfuldmegetig Johannes Kofod, Hasle, træffes paa Raadhuset i Allinge hver Mandag efter Kl. 10 Form. og i Klemensker Kro hver Fredag fra 2—5 Eftm.

En flink Pige

som vil malke, samt 1 Malkefodermøster, 16—17 Aar, kan faa Plads til 1ste Maj paa Bidsensgaard pr. Allinge.

En flink Pige

som vil malke to Køer, kan til 1ste Maj faa Plads paa

Hallelyst, Allinge.

En flink Pige

kan til 1ste Maj faa Plads paa Klingegaard i Rutsker. Telefon Hasle 87.

Hvidkaal

haves endnu til billig Pris.

I. B. Larsen.

Gode Chalotter

købes til 25 Øre pr. Halvkilo.

Hallelyst, Allinge.

Rigtig gode kantskaarne Udsudsbrædder!

Vi har endnu rigeligt Lager heraf, — og vi sælger ogsaa billigt. Brædderne ekspederes frit kørt og losset paa Banevogn. Forlang Tilbud.

Nordlandets Handelshus.

Vort aarlige Udsalg.

Indenfor Manufakturbranchen hersker der stor Uro, idet mange Varer vanskeligt kan fremskaffes. Priserne er paa mange Artikler saa stærkt stillet at lade enkelte Dele udgaa naar den nuværende Beholdning er udgaet. Derfor anbefales det dem, der ellers er Forretningens Kunder — Køb hellere i Dag end i Morgen.

Af Varerne fremhæves:

Brede Bomuldstøjer og Kjoelærreder	54 Øra m.	34 Øre Alen
Bomuldslærred, enkelt	36 -	23 -
do. kipret	40 -	25 -
Dynebolster	85 -	54 -
Nankin, hlegred	72 -	45 -
Haandklædedrell	40 -	25 -
Viskestykkedrejl	50 -	33 -
Hvide Gardiner af eget Fabrikat i stort Udvalg.		
Et elegant dobbelttunget Gardin	60 Øre m.	38 -
Et særlig pragtfuldt enkelttunget	40 -	25 -
Min bekendte National Medium	50 -	33 -
En svær slidstærk Dowlas, passende til Herrelinned	55 -	35 -

Et Parti Bluseliv og Golftrøjer udsælges til halv Pris. Nogle Trøjer og Foraarsfrakker for Piger fra 6—12 Aar, sælges meget billigt. Prima sort og graat 4—5 traadet Uldgarn sælges efter Prisforhøjelsen meget billigt.

ALLINGE, den 10. Februar 1916.

Telefon 100.

Chr. Olsen, Messens Udsalg.

Isopac-Tagpap. Læder-Tagpap. Sand-Tagpap!

i 15, 18, 24 og 36 Tommers Bredde. Billige Priser i

Nordlandets Handelshus.

Under Godtkøbsudsalg

realiseres et Parti færdige Klædninger og Stortrøjer samt 25 a 30 Kaaber til og under Indkøbspris.

Nordlandets Handelshus.

Vi har gjort et særdeles fordelagtigt Køb af Liverpool-Salt.

Hvem der ønsker at benytte Salt som Gødnings-Tilskud til Foraaret, maa vi bede om at forsyne sig til de nugældende Priser, thi der er slet ikke Udsigt til senere Levering.

Nordlandets Handelshus i Allinge.

Paa Grund af Pladsmangel

er et flot taffelformet Fortepiano meget billigt til Salgs.

Hans Chr. Petersen
Brogade, Allinge.

Tejn og Omegns Brugsforening

afholder Generalforsamling Mandag den 21. Februar Kl. 4 Eftm. Bortakordering af udrangerede Varer Kl. 2.

Missionsuge i Allinge Kirke.

Mandag d. 14. og Tirsdag d. 15. taler Missionær Andersen fra Spar-kjør.

Onsdag den 16. taler Sognepræst Egerup.

Torsdag den 17. Missionær Madsen fra Bogenise.

Fredag d. 18. og Lørdag d. 19. Missionær Ærøe.

Moderne begynder Kl. 8. Alle er velkomne.

Axel Høyrup.

Uldtøj!

Vi har alle Slags Uldvarer paa Lager og sælger til rimelige Priser.

Uld og Klude tages i Bytte.

Nordlandets Handelshus.

Tegn Abonnement paa

Nordbornholms Ugeblad.

Friedlands Ildtændere.

12 Øre Pakken, faas hos

J. B. Larsen. Allinge.

Billeder indrammes

hurtigt og billigt.

Hans Chr. Lund
ved Skolen.

Prima Limfjords-Østers

og Muslinger

anbefales til billig Pris.

J. B. Larsen.

SILD.

Vi har endnu til Rest

8 Hellønder af den fede norske og 24 Fjerdinger rigtig god bornholmsk Sild.

I København er Priserne paa Sild i store Partier omtrent dobbelt saa høje som vi forlanger for dette lille Restparti.

Nordlandets Handelshus.

En lille Lejlighed

er til Leje. Bladets Kontor anviser.

Aflysning.

Al Færdsel over mine Jorder er strengt forbudt.

Hansine Danchell.

En Karl, 18—20 Aar, som

er vant til Landbrug og kan passe Heste, kan faa Plads til 1ste Maj paa

Kaggaard i Ruts

En Huslejlighed

er til Leje ved Henvendelse paa Hammersholms Granitværks Kontor i Allinge.

Af de gode engelske

Store Derbyshire Ovnkul og Yorckshire Dampkul

har vi ventende i de første Dage med Damper til Rønne et mindre Parti af hver Sort.

Priserne ere nu væsentlig højere, men vi sælger billigst muligt, under Forbehold af, at disse kommer frem.

Nordlandets Handelshus.

Cwëtta's

„ALBA“

Crémant Chocolate

FINESTE DANSK FABRIKAT

I Lager og Ruller fra 10—100 Øre

Stor amerikansk Majs

af ny Høst ventes pr. Sejler „Norden“ i Løbet af faa Dage.

Nye danske Soyakager,

Prima dansk Soyaskraa

sælges billigst i

Nordlandets Haedelshus.

Ægte Sunlight-Sæbe.

Ægte Pefechtions-Sæbe.

bedste eksisterende Sæber

til Tøjvask

faas hos J. B. Larsen Allinge

Allinge-Sandvig Sygekasse

Bestyrelsen har antaget Snedker Herman Mortensen i Allinge som Kasserer for Sygekassen, som fra Dags Dato indkasserer Kontingentet og udbetaler Sygehjælp m. m. Allinge, den 18. Januar 1916.

Bestyrelsen.

Cement, Tagpap,

Tag- og Staldvinduer, Murgryder, Fyrdøre,
Riste og Renseluger anbefales til billigste Priser.

Allinge Kolonial- Produktforretning.

Allinge Ur- og Guldsmedeforretning

anbefaler

Fest- og Brudegaver, Smykker, Lommeure, Stueure, Brillen etc.
Alt i stort Udvalg til billige Priser.

NB. Navn isættes gratis i Løbet af 1/2 Time. — Telefon 93.

A. M. Lindberg.

Vor bekendte fine Kaffe

samt The, Chokolade og Cacao

anbefales det ærede Publikum.

NB. Chokolade og Cacao til gamle Priser.

Kaffe, altid friskbrændt og nymalet.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Billige, gode Dæk og Slinger

er nu hjemkommet.

Køb straks, for at sikre Dem til Foraaret.

Forsendes overalt.

Telefon 34. M. C. Funch, Allinge. Telefon 34.

Vi anbefaler

vort velassorterede Lager af

Isenkram, Glas, Porcellæn og Fajance

til billigste Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Brødrene Anker

Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Selvvandingsindlæg, Vand- & Aljepumper m. m.

Pirma kontroll. Foderstoffer

anbefales til billigste Dagspriser fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

NB. Vi har endnu et Parti Glutenfoder.

J. B. Larsen, Allinge, anbefaler:

Grønne Ærter, fine,	i 1 kg	Daaser 1.00,	1/2 kg	Daaser 53	Øre.
do. mellemline	i 1 kg	—	86,	1/2 kg	— 46
do. grove	i 1 kg	—	70,	1/2 kg	— 38
Perlebønner	i 1 kg	—	55,	1/2 kg	— 33
Snittebønner	i 1 hg	—	55,	1/2 kg	— 33
Voksbonner, overskaarne	i 1 kg	—	55,	1/2 kg	— 33
do. hele	i 1 kg	—	55,	1/2 kg	— 43
Fine Suppeasparges	i 1 kg	—	160,	1/2 kg	— 85
Fine Silkeasparges	i 1 kg	—	220,	1/2 kg	— 116
Asparges Afsnitler	i 1 kg	—	105,	1/2 kg	— 58
Carotter	i 1 kg	—	105,	1/2 kg	— 58, 1/4 35
Selleri i Skiver	i 1 kg	—	75,	1/2 kg	— 43
Spinat, finhakket	i 1 kg	—	95,	1/2 kg	— 50

Telefon 12. J. B. Larsen Telefon 12.

„Den skønne Slavinde.”

—o—

En amerikansk Danserinde, Miss Gertrude Hoffmann, har spillet den smukke Slavindes Rolle i et Stykke, som har gaaet paa et af Teatrene i New-York. Som Slavinde skulde hun være broncefarvet. Dette opnaaede hun ved at overstryge hele sin Krop fra Fodsaal til Isse med et flydende Broncepræparat. Ved Hjælp af et kemisk Stof som kun fabrikeres i Tyskland, kunde hun efter hver Forestilling vaske Broncefarven af. Men da hun efter en Forestilling for et Par Uger siden skulde ombylle Slavefarven med sin naturlige mælkvide Teint, opdagede hun til sin Skræk, at der ikke fandtes mere tilbage af det rensende Stof. Det var ikke til at opdrive i hele Amerika og nu frygter den smukke Skuespillerinde for at hun skal blive gaaende som „skøn Slavinde“ hele Resten af sit Liv eller ialfald saalænge Krigen varer.

Erindringsliste.

—o—

Toldkammeret 7—12 Form., 2—7 Efterm.
Kæmnerkontoret 10—11 og 2—4.
Laane- & Diskontobanken 2—4 Eftm.
Sparekassen 10—12 og 2—4.
Stempelfilial i Sparekassen 10—12, 2—4.
Dampskibsexpeditionen, aaben ved Skibenes Ankomst og Afgang Tirsdag og Fredag Efterm., Mandag og Torsdag Form.
Sognepræsten Tirsdag og Fredag 6—7.
Distriktslægen 8—9 og 2—3.
Postkontoret 9—12 og 2—7.
Søndag 12—2.
Telegrafstationen 8 Morgen til 9 Aften.
Søndag 12—2.
Borgmesteren træffes paa Kæmnerkont. Branddirektøren Mandag og Fredag Form. 8 til 10.
Statsanstalten for Livsforsikring ved Chr. Olsen, Messen. Kontortid 1—4 Em.
Folkebogsamlingen paa Raadhuset: Tirsdag Kl. 3, Fredag 7—8.
Jernbanest. er aaben for Gods 8—12, 2—6
Frimærke- og Ilgods desuden 7—8 Aften samt til Tog, der afgaar udenfor nævnte Tid, fra en halv Time før Togets Afg.

Ordet er frit!

Vi gør vore mange Læsere i By og paa Land opmærksom paa, at enhver kan faa optaget Artikler og Indlæg om Emner af almen Interesse i „Nord-Bornholms Ugeblad”.
Betingelsen er kun, at det skrevne er holdt i en sømmelig Form og indenfor rimelige Grænser, samt at Indsendere—til Underretning for Redaktionen—opgiver Navn og Adresse. Ligeledes modtager Redaktionen gerne Meddelelser om saadanne Ting og Forhold, som egner sig til Behandling i Bladets Spalter.
Dette gælder både Byen og Landet, og det er en Selvfølge, at Redaktionen altid vil iagttage den strengeste Diskretion med Hensyn til sine Kilder.

Toget afgaar

Søgnedage:

Sandvig—Rønne.

Fra Sandvig	7 ⁰⁰	10 ¹⁵	3 ¹⁰	7 ⁵⁵
Allinge	7 ⁰⁸	10 ²⁶	3 ²⁰	8 ⁰⁵
Tein	7 ¹⁹	10 ³⁷	3 ³²	8 ¹⁵
Rø	7 ³⁶	10 ⁵⁴	3 ⁴⁹	8 ³³
Klemensker	7 ⁵⁸	11 ¹⁷	4 ¹²	8 ⁵³
Nyker	8 ¹⁰	11 ³¹	4 ²⁶	9 ⁰⁸
Til Rønne	8 ³⁰	11 ⁵²	4 ⁴⁷	9 ³⁰

Rønne—Sandvig

Fra Rønne	7 ¹⁸	10 ³⁰	3 ³⁰	8 ¹⁵
Nyker	7 ³⁸	10 ⁵¹	3 ⁵¹	8 ³⁵
Klemensker	7 ⁵⁵	11 ¹⁶	4 ¹¹	8 ⁵²
Rø	8 ¹⁴	11 ³⁷	4 ³²	9 ¹¹
Tein	8 ³⁰	11 ⁵³	4 ⁴⁸	9 ²⁷
Allinge	8 ⁴²	12 ⁰⁶	5 ⁰¹	9 ³⁹
Til Sandvig	8 ⁴⁸	12 ¹²	5 ⁰⁷	9 ⁴⁵

Søn- og Helligdage.

Sandvig—Rønne.

Fra Sandvig	8 ⁴⁵	1 ¹⁰	6 ⁰⁰	7 ⁵⁵
Allinge	8 ⁵³	1 ¹⁸	6 ⁰⁸	8 ⁰⁵
Tein	9 ¹⁹	1 ²⁹	6 ¹⁹	8 ¹⁵
Rø	9 ¹⁷	1 ⁴⁶	6 ³²	8 ³⁸
Klemensker	9 ³⁴	2 ⁰³	6 ⁵⁰	8 ⁵³
Nyker	9 ⁴⁴	2 ²⁰	7 ⁰⁸	9 ⁰⁸
Til Rønne	10 ⁰⁵	2 ⁴⁰	7 ²⁰	9 ³⁰

Rønne—Sandvig.

Fra Rønne	9 ¹⁰	1 ³⁰	4 ⁰⁰	8 ¹⁵
Nyker	9 ¹⁷	1 ⁵⁰	4 ²⁰	8 ³⁵
Klemensker	9 ³⁸	2 ⁰⁷	4 ³⁷	8 ⁵³
Rø	9 ⁴⁹	2 ²⁶	4 ⁵⁶	9 ¹¹
Tein	9 ⁵⁸	2 ⁴³	5 ¹²	9 ²⁷
Allinge	10 ¹³	2 ⁵⁴	5 ²⁴	9 ³⁹
Sandvig	10 ²⁰	3 ⁰⁰	5 ³⁰	9 ⁴⁵

Kolonialvarer

i bedste udsøgte Kvaliteter til billigste Dagspriser
anbefales fra

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Oversigt over Allinge-Sandvig Sygekasses Regnskab

for Aaret 1915.

Indtægt.		Udgift.	
Medlemsbidrag	2652,46	Dagpenge i Hjemmet	1613,00
Restancer for 1914	48,29	Bandager	5,00
Bidrag fra andre Medlemmer	3,00	Sygehusophold	341,24
Indskud af nye Medlemmer	40,00	Lægehonorar	1225,50
Statistiskud	985,33	Medicin fra Allinge Apotek	1515,81
Kommunens Tilskud	50,00	Driftsudgifter	243,32
Indvundne Renter og Afdrag	104,79	Indsat i Sparekassen	1063,28
Kassebeholdning fra 1914	22,04	Kassebeholdning 31/12 1915	98,76
	4905,91		
Hævet af Kontoen i Sparek. 2200,00			
Ialt	6105,91	Balance	6105,91

Statistik.

I Hjemmet havde Mænd	1031	Sygedage a 1 Kr.	1031,00
— — — — —	28	a 50 Øre	14,00
— — — — — Kvinder	268	a 1 Kr.	268,00
— — — — —	600	a 50 Øre	300,00
			1613,00
Sygehuset havde	25	Sygedage for Mænd	
— — — — —	77	for Kvinder	
— — — — —	189	for Børn, ialt 2218 Sygedage	341,24
Medlemsantal 31. Decbr. 1915:	121	Mænd og 166 Kvinder,	
		ialt 287 Medlemmer med 2218 Sygedage.	
Formuen androg 31. December 1914	2449,55		
do.	1915	1466,08	
Formuens Nedgang i Aarets Løb		983,47	
I 1914 var der 274 Medlemmer med 2036 Sygedage.			

Til Stegning og Bagning

anbefales vort ekstragode Plantefedt.

NB. Husk vor ekstragode Margarine Nr. 48

Aldeles fortrinlig til Bordbrug.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Bestillinger paa

Græsfrø og Gødning

modtages gerne hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Af Indkøb fra forrige Aar har vi henstaaende

En Masse svære gode Jærn-Vinduer

i mange Størrelser og Faconer. Disse sælges til de gamle Priser, altsaa langt under Dagsprisen i

Nordlandets Handelshus.

Husk vort velassorterede

Trælast-Lager!

Forlæng Tilbud, og vi er til Tjeneste.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Aldeles frisk Portland Cement

sælges i Sække og til allerlaveste Priser i

Nordlandets Handelshus.

Allinge Bogtrykkeri anbefales. Telefon 74.